

Eiropas Sociālā fonda 1.2.1.1.1.apakšaktivitātes projekts
**“Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās
izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”**

Transporta un loģistikas Nozaru ekspertu padome

Paveiktais 2011. gadā

Nodibināta Transporta un loģistikas nozaru ekspertu padome un apstiprināts tās nolikums

Apstiprināts Transporta un loģistikas nozaru ekspertu padomes sastāvs

Saskaņoti NACE 2.red.sektori nozaru pētījumam

Nodibinātas divas darba grupas jaunu profesiju ieviešanai un mācību programmu veidošanai (auto vadītājs, ritošā sastāva tehniķis)

Piesaistīti pretendenti ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču novērtēšanā un sniegta jaunākā informācija par ārpus formālās izglītības iegūšanas iespējām

NEP locekļi iepazīstināti ar nozares apakšsektoriem (prezentācijas) un to aktuālajām problēmām

Notikušas 4 NEP sanāksmes

Apkopota informācija par praksi vietām uzņēmumos

Auto vadītāja darba grupai notikušas četras sanāksmes

Sniegti priekšlikumi IKVD par kārtību, kādā novērtē ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci

(49) Sauszemes transports un cauruļvadu transports

- (49.1) Pasažieru dzelzceļa transports;
- (49.10) Pasažieru dzelzceļa transports;
 - (49.2) Kravu dzelzceļa transports;
 - (49.20) Kravu dzelzceļa transports;
- (49.3) Pārējais pasažieru sauszemes transports;
- (49.31) Pilsētas un piepilsētas pasažieru sauszemes pārvadājumi;
 - (49.32) Taksometru pakalpojumi
- (49.39) Citur neklasificēts pasažieru sauszemes transports;
 - (49.4) Kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
 - (49.41) Kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
 - (49.42) Individuālie kravu pārvadāšanas pakalpojumi;
 - (49.5) Cauruļvadu transports;
 - (49.50) Cauruļvadu transports

(50) Ūdens transports

- (50.1) Pasažieru jūras un piekrastes ūdens transports;
- (50.10) Pasažieru jūras un piekrastes ūdens transports;
 - (50.2) Kravu jūras un piekrastes ūdens transports;
 - (50.20) Kravu jūras un piekrastes ūdens transports;
 - (50.3) Pasažieru pārvadājumi iekšzemes ūdeņos;
 - (50.30) Pasažieru pārvadājumi iekšzemes ūdeņos;
 - (50.4) Kravu pārvadājumi iekšzemes ūdeņos;
 - (50.40) Kravu pārvadājumi iekšzemes ūdeņos

(51) Gaisa transports

(51.1) Pasažieru aviopārvadājumi;

(51.10) Pasažieru aviopārvadājumi;

(51.2) Kravu aviopārvadājumi un kosmiskais transports;

(51.21) Kravu aviopārvadājumi;

(51.22) Kosmiskais transports

(52) Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības

(52.1) Uzglabāšana un noliktavu saimniecība;

(52.10) Uzglabāšana un noliktavu saimniecība;

(52.2) Transporta palīgdarbības;

(52.21) Sauszemes transporta palīgdarbības;

(52.22) Ūdens transporta palīgdarbības;

(52.23) Aviortransporta palīgdarbības;

(52.24) Kravu iekraušana un izkraušana;

(52.29) Pārējās transporta palīgdarbības

(53) Pasta un kurjeru darbība

(53.1) Pasta darbība saskaņā ar vispārējā pakalpojuma pienākumu;

(53.10) Pasta darbība saskaņā ar vispārējā pakalpojuma pienākumu;

(53.2) Citas pasta un kurjeru darbības;

(53.20) Citas pasta un kurjeru darbības

- Apstiprināts NEP nolikums un sastāvs
- NEP locekļi iepazīstināti ar nozares apakšsektoriem (prezentācijas) un to aktuālajām problēmām
- Notikušas 4 NEP sanāksmes
- Apkopota informācija par prakšu vietām uzņēmumos
- Piesaistīti pretendenti un sniegta jaunākā informācija par ārpus formālās izglītības iegūšanas iespējām
- Nodibinātas divas darba grupas jaunu profesiju ieviešanai un mācību programmu veidošanai (auto vadītājs, ritošā sastāva tehniķis)
- Auto vadītāja darba grupai notikušas četras sanāksmes
- Sniegti priekšlikumi IKVD par kārtību, kādā novērtē ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci

Darba spēka un izglītības situācija Transporta un loģistikas nozarē

Stiprās puses

- Nozare ieņem nozīmīgu vietu tautsaimniecībā
- Izdevīgs ģeogrāfisks stāvoklis nozares attīstībai
- Augsts prestiža līmenis atsevišķām nozares pamatprofesijām
- Jūrniecības apakšnozarē salīdzinoši augsts atalgojums un laba konkurētspēja starptautiskā darba tirgū
- Nozarei senas tradīcijas, amata prasmes
- Izglītības iestādēs licencētas un akreditētas izglītības programmas
- Uzņēmumi apvienojušies profesionālās asociācijās, darbinieki – arodbiedrībās
- Nozares uzņēmumi atrodas dažādos Latvijas reģionos
- Nozarē ir lielle, vidējie, mazie un mikrouzņēmumi

Darba spēka un izglītības situācija Transporta un loģistikas nozarē

Vājās puses

- Nav Valsts apmaksātas izglītības programmas profesionāliem auto vadītājiem
- Darba devējiem nav motivācijas rast prakses vietas
- Atsevišķās apakšnozarēs zems atalgojuma līmenis un darbinieku novecošanās
- Mūsdienīgu mācību metožu neizmantošana mācību procesā
- Pedagogu sastāva novecošanās
- Zems mācībspēku atalgojuma līmenis
- Darbaspēka samazinājums nozarē kopumā
- Nozare jūtīga pret izmaiņām nodokļu politikā
- Nelegālā nodarbinātība, nelaimes gadījumi darbā
- Zems profesionālās izglītības prestižs
- Atsevišķām izglītības iestādēm nav atbilstošas materiāli tehnikās bāzes
- Nepietiekams un lēns jaunāko tehnoloģiju ieviešanas līmenis mācību procesā
- Nozarē neienāk gados jauns darbaspēks, strādājošo vecums palielinās – nav pēctecības
- Profesionālajā izglītībā netiek apmācīti auto vadītāji kravu un pasažieru pārvadājumos
- Atšķirīga attieksme un darba apstākļi noteiktās nozares profesijās

Darba spēka un izglītības situācija Transporta un loģistikas nozarē

Iespējas

- Profesionālās izglītības sistēmas optimizācija
- Pamatprofesiju starptautiska atpazīstamība
- Profesionālo izglītību popularizēšana
- Moduļu izglītības sistēmas veidošana, lai varētu apgūt šauras specializācijas
- Ceļu un dzelzceļa infrastruktūras atjaunošana
- Jaunu darba vietu veidošanās saistībā ar pārvadājumu apjomu palielināšanos
- Jaunu tirgu apguve
- Darbspēka izglītošana darba aizsardzības jautājumos
- Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences apliecinoša dokumenta iegūšana atbilstošā mācību iestādē
- Dalība Eiropas un pasaules līmeņa profesionālos konkursos un izstādēs

Darba spēka un izglītības situācija Transporta un loģistikas nozarē

Draudi

- Iedzīvotāju skaita samazinājums, nākotnē iespējams darbaspēka trūkums
- Uzņēmumu šaurā specializācija, kas darbinieku pieprasījuma ziņā neatbilst sākotnējai profesionālai izglītībai
- Iespējamā krīze
- Ierobežotas izejmateriālu iegūšanas iespējas nākotnē
- Darbaspēka aizplūšana no valsts
- Darba tirgus pētījumu trūkums
- Izglītības iestādes sagatavo speciālistus bez atbilstošu profesiju nepieciešamības pamatojuma
- Darba vietu samazināšanās saistībā ar pārvadājumu samazināšanās, dēļ starptautiskas konkurences
- Pieprasījuma kritums
- Tehnoloģiju novecošanās un jaunu neieviešana

Problēmas

- Nav Valsts apmaksātas izglītības programmas profesionāliem auto vadītājiem
- Uzņēmumiem nav motivācijas prakses organizēšanai
- Nav informācijas izglītības iestādēm par absolventu nodarbinātību vai turpmāko izglītību
- Nepietiekama sabiedrības informētība par nozari un tās perspektīvām
- Speciālistu trūkums – auto vadītāju (kravu un pasažieru pārvadājumos)
- Šaurs redzesloks vietējā līmenī un nepietiekams tehnoloģiskais nodrošinājums, lai apgūtu nozarei nepieciešamās vajadzības

Risinājumi

- Izstrādāt un ieviest jaunu mācību programmu valsts izglītības iestādē
- Attīstīt „bonusu” sistēmu uzņēmumiem (nodokļu atlaides, papildus punkti valsts iepirkumos u.c.)
- Prakses vadītājam konkurētspējīgs atalgojums.
- Veidot atgriezenisko saiti un attīstīt sistēmu, kā nodrošināt informācijas ieguvu
- Popularizēt nozari, tās perspektīvas, strādājošos, produkciju utt.
- Pilnveidot izglītības programmas vai veidot jaunas pēc nepieciešamības nozarē
- Stimulēt prakses iespējas ārzemēs

**Transporta un loģistikas
NEP mērķi un uzdevumi
2012. gadam**

Visu sektoru pārstāvniecība NEP

- Uzturēt komunikāciju ar visiem NEP locekļiem, kā arī piesaistīt jaunus nozares speciālistus un profesionālo organizāciju pārstāvjus;
- Nozares informēšana par ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču novērtēšanu;
- Nomainīt neaktīvos NEP locekļus;
- Iesaistīt NEP darbībā profesionālo izglītību iestāžu pārstāvjus

NEP ilgtspējīgas darbības nodrošināšana

- Informācijas apmaiņas un sadarbības veicināšana starp nozares sektoriem;
- Ekspertu datu bāzes vienotās formas izveide un regulāra aktualizācija - eksperti eksāmenu komisijās un pie profesiju standartu izstrādes

Veicināt nozares pozitīvu atpazīstamību

- Darba grupu organizēšana profesiju standartu izstrādei vai jaunu izglītības programmu izstrādei;
- Mediju informēšana par NEP paveikto nodarbinātības un profesionālās izglītības jautājumos;
- Apkopot uzņēmumus, kuros tiek nodrošinātas prakses vietas;
- NEP pārstāvniecība izstādēs un jauniešu informēšana;
- Informācija par NEP nozares žurnālos vai bukletos;

Paaugstināts profesionālās izglītības prestižs

- Profesionālo izglītības iestāžu materiāltehniskās bāzes nodrošinājuma analīze sadarbībā ar nozares uzņēmumiem;
- Veicināt uzņēmumu un profesionālo izglītības iestāžu sadarbību;
- Piedalīties jaunu programmu izstrādē, t.sk., kvalifikācijas celšanā

Nodrošināta nepārtraukta nozares datu ievākšana un analizēšana

- Sadarboties un piesaistīt pētniekus;
- Vienota izpratne par ekspertu datu bāzes uzturēšanu

Nodrošināta profesionālās izglītības programmu atbilstība darba tirgum

- Dalība izglītības kvalitātes novērtēšanā eksāmenos un akreditācijā;
- Atgriezeniskās saites iespējas no darba devējiem uz profesionālās izglītības programmām;
- Pēc darba devēju pieprasījuma – tālākizglītības un profesionālās pilnveides iespējas.

Dace Vīgante, Valsts izglītības satura centrs, 67503751, dace.vigante@visc.gov.lv, projekta nozares konsultante profesionālās izglītības satura jautājumos;

Brigita Ruško, Latvijas darba devēju konfederācija, 20031575, transports@lddk.lv, projekta nozares konsultante darba devēju satura jautājumos;

Jānis Pumpiņš, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, 67035937, janis.pumpins@lbas.lv, projekta nozares konsultants darba ņēmēju satura jautājumos.